

DANMARKS STATISTIK.

STATISTIQUE DU DANEMARK.

Foreløbig Redegørelse

for

Høstens Udfald i Danmark 1896.

Caractère de la récolte en Danemark 1896.

Statistiske Meddelelser,

Tredie Række, 17de Bind.

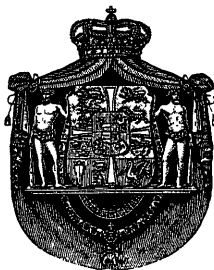
Fjerde Hæfte.

Communications de statistique

3me série, tome 17, 4me livraison.

Udgivet af Statens Statistiske Bureau.

Publié par le Bureau de Statistique de l'État.

København.

Bianco Lunos Kgl. Hof-Bogtrykkeri (F. Dreyer).

1896.

(Gyldendalske Boghandel.)

Forord.

Avant-propos.

Den foreløbige Redegørelse for Høstudfaldet blev i tidligere Aar af forskellige Grunde først offentliggjort sammen med den endelige Opgørelse, i Reglen i Maj Maaned. Det er imidlertid anset for rettest, at en saadan Redegørelse bliver forelagt Offentligheden saa nær op ad den Høst, den omhandler, som muligt, og det Tidspunkt, paa hvilket Redegørelsen publiceres i Aar, vil man derfor ogsaa søge overholdt i Fremtiden.

Statens Statistiske Bureau i November 1896.

Marcus Rubin.

I Henhold til Cirkulære fra Indenrigsministeriet af 13de September 1850 udsender Bureauet hvert Aar efter Høstens Tilendebringelse Skemaer til samtlige Amtmænd med Anmodning om, at de gennem Jordbrugere, Retsbetjente og landøkonomiske Selskaber ville indhente Oplysninger om Høstens Udfald. Paa Grundlag af de af nævnte Institutioner m. v. paa Skemaerne indførte Oplysninger har Amtet dernæst at affatte en samlet Indberetning med de fornødne Bemærkninger om Høstens Udfald for hele Amtets Vedkommende og derefter at indsende denne til Bureauet.

Ovennævnte Cirkulærskrivelse kræver disse Indberetninger indsendte inden September Maanedes Udgang. Paa Grund af gentagne Udtalelser fra Amterne om, at det ansaas for umuligt at afgive en paalidelig Bedømmelse af Høstens Udfald saa kort efter den tilendebragte Høst, er denne Tidsfrist dog i Aarenes Løb bleven udskudt til Udgangen af Oktober, og selv dette Tidspunkt er i Reglen blevet langt overskredet af de fleste af Amterne. Da der imidlertid her kun er Tale om en skønsmæssig Udfyldning af Skemaerne, medens Skemaer til Brug for den nøjere Opgørelse af det virkelige Høstudbytte udsendes senere, da endvidere den Interesse, der knytter sig til den nærværende foreløbige Redegørelse, i høj Grad forøges, jo tidligere denne foreligger, og da endelig Høsten i Aar var bleven afsluttet forholdsvis tidligt, bleve Amterne i Skrivelse af 1ste September d. A. anmodede om at indsende deres Beretning til Bureauet inden den 24de Oktober. Denne Anmodning blev dog kun delvis opfyldt, og den sidste Indberetning indkom først den 18de November.

I Meddelelser fra et Par af Amterne er det paa ny udtalt, at det paa flere Steder af Landet maa anses for lidet gørligt saa tidligt at give et paalideligt Skøn over Høstens Udfald. Imidlertid foreligge Redegørelser vedrørende Høstudfaldet endog tidligere end her i Landet f. Eks. fra Sverrig, for ikke at tale om sydligere Lande, fra hvilke Oplysninger langt før ere til Stede. Den oprindelige Bestemmelse om, at Indberetningerne her i Landet skulde foreligge inden September Maanedes Udgang, viser ogsaa, at man mindre har tænkt sig at erholde statistisk fastslaaede Data end et fælles Udtryk for Landmændenes Anskuelse om, hvad Aarets Resultat af den hele Proces, fra Begyndelsen af indtil Høsten er bragt til Huse, er for hver Sædart. Det maa derfor fastholdes, at den foreløbige Redegørelse for Høstens Udfald ogsaa fremtidig søges tilvejebragt senest inden Udgangen af Oktober Maaned.

Ifølge de fra samtlige Amter indkomne Beretninger maa Høsten i 1896 i sin Helhed betegnes som en Middelhøst, snarere lidt over end under. Udbyttet har nemlig for Vintersædens Vedkommende været særdeles tilfredsstillende, for Høets en god Middelhøst med meget god Kvalitet og for Kartoflernes og de øvrige Rodfrugters et Middelaars Afrøde. Derimod har Vaarsæden, hvad Mængden angaar, ikke naaet at give en Middelhøst, medens Kvaliteten har været god. Udbyttet af Bælgsæd, Boghvede og Handelsplanter maa gennemsnitlig sættes under et Middelaars. I det hele har Aarets Høst, ogsaa for Vintersæden, givet et noget bedre Udbytte i kvalitativ end i kvantitativ Henseende. — Ved Siden heraf har Sommergræsningen været højst tarvelig.

Vintersæden blev lagt temmelig sent paa Grund af den sil-dige Høst i 1895, men da Vinteren forløb mildt, kun af og til med en lettere Frost, og uden synderligt Snefald, trivedes Sæden godt. Foraaret begyndte sidst i Marts, og Vaarsædlægningen tog da allerede sin Begyndelse, men den hemmedes atter af Kulde og Regn i en stor Del af April, saa at den egentlig først kunde

fortsættes for Alvor i Slutningen af Maaned og tilendebringes i den første Del af Maj. Sidstnævnte Maaned var forholdsvis varm og overvejende tør, men Slutningen af Maj bragte dog en Del Regn, der, om den end faldt meget ulige i de forskellige Egne af Landet, alligevel i sin Helhed havde en velgørende Indvirkning baade paa Vaarsædens Spiring og paa de øvrige Afgrøder. Juni og Juli Maaneder bragte ualmindelig Sommergevarme i Forening med tørt Vejr; kun i de første Dage af Juli Maaned faldt nogle Byger hist og her. Denne langvarige Tørke tilføjede dog ikke Vintersæden synderlig Skade, da den allerede var bleven saa kraftig, men Vaarsæden, Rodfrugterne og navnlig Græsmarkerne led i høj Grad derunder; Græsningen blev Aarets svageste Punkt. Vejrliget var imidlertid meget gunstigt for Indbjærgningen saavel af Agerhø som af Enghø, og Kvaliteten af Høet blev derfor ogsaa særdeles god.

Den stærke Varme bevirkede, at Sæden modnedes tidligt, saa at Høsten allerede begyndte kort efter Midten af Juli, og den fortsattes under meget heldige Betingelser, ogsaa i den første Halvdel af August, om end Vejret da var noget bygefuldt. Høsten af de forskellige Kornsorter var for den allerstørste Del tilendebragt, inden det regnfulde Vejrlig i den sidste Del af August Maaned indtraf, og i hvert Fald blev den afsluttet inden Maanedens Udgang. At Sæden kom saa godt i Hus, var overordentlig heldigt for Kvaliteten.

Af Plantesygdomme ses Kartoffelsygdommen at være optraadt, fremkaldt ved Efteraarsregnen; dens Tilstedeværelse omtales dog kun i Beretningerne fra Maribo og Odense Amter, saa den synes ikke at have haft nogen større Udbredelse. Fremdeles nævnes Skimmel paa Bælgsæden i Beretningen fra Frederiksborg Amt og Rust paa Havren i Beretningen fra Aarhus Amt.

Insektangreb omtales fra flere Amter, saaledes Larveangreb paa Rodfrugterne i Indberetningerne fra Sorø og Aarhus Amter, Angreb af Oldenborrelarver paa Vaarsæd og Roer i Beretningerne fra Maribo og Svendborg Amter og Angreb af Smældelarver paa Havren i Beretningen fra Hjørring Amt.

Af de mere almindelige Udtalelser i Amternes Beretninger skulle følgende anføres:

Fra Sorø Amt: „I en Beretning fra de mindre Landbrugeres Landboforening angives Høsten at have været meget forskellig selv paa korte Afstande, idet Regnbyggerne faldt saa forskelligt i Juni og Juli Maaneder.“ — Fra Maribo Amt: „Med Henviſning til foranstaaende efter de hertil indgivne Beretninger udarbejdede (skematiske) Fremstilling tilføjes, at indeværende Aars Høst maa betegnes som værende over et Middelaars.“ — Fra Aarhus Amt: „Efter denne (skematiske) Oversigt at dømme maa det antages, at Høstudbyttet har været ikke saa lidt over et Middelaars, navnlig for Kornsorternes og Høhestens Vedkommende, og i alt Fald et Middelaars for de øvrige i Skemaet opførte Planters Vedkommende, alene med Undtagelse af Sommergræsningen, som led meget under den lange Tørke i Juni og Juli Maaneder og navnlig lige før Høst var usædvanlig daarlig. Den Dom, som indeholdes i de Bemærkninger, som ledsage Indberetningerne, er gennemgaaende overensstemmende hermed. Der er Enighed om, at den ualmindelig varme Sommer og det overvejende tørre og stadige Høstvejr har givet Korn, især Vintersæd, og Hø en særdeles god Kvalitet, og det viser sig, at Sommertørken ikke har forringet Vaarsædens Kvantitet saa meget, som der syntes Grund til at befrygte. Men det fremhæves, at Udbyttet, selv i samme Egn, har været meget forskelligt, navnlig paa Grund af ulige Regnforhold. Medens nogle Egne af Amtet, f. Eks. Syd for Aarhus og imellem Silkeborg og Hammel, have været særlig begunstigede i saa Henseende hele Sommeren igennem, er der andre Egne, f. Eks. imellem Skanderborg og Horsens, hvor Tørken varede fra 20de Maj til først i August, idet de smaa Regnbygger, der faldt i Mellemtiden, vare for ubetydelige til at afhjælpe Trangen til en stærkt blødende Regn, og hvor Høsten som Helhed derfor karakteriseres som værende under Middelhøst, hvad Kvantiteten angaar, Rugen dog undtagen, idet denne Kornsort paa Grund af det gunstige Vintervejr havde opnaaet en usædvanlig frodig Udvikling, før den rigtig tørre Periode indtraf, og derfor bedre end Vaarsæden modstod Tørken.“ — Fra Aalborg Amt i en Indberetning fra Aalborg Birk og Fleskum Herred: „Den milde Vinter, tidligt og gunstigt Foraar gav god Vintersæd, rigeligt Hø, og den usædvanlig tørre Sommer gav fortrinlig Kærne i Vintersæden og en

udmærket Kvalitet af Høet, men hemmede Vaarsædens, Rodfrugternes og Græssets Vækst.“ — Fra Hjørring Amt: „Det vil af Indberetningen ses, at Høsten for Vintersædens Vedkommende endogsaa betydeligt overstiger en Middelhøst, medens den for Vaarsædens Vedkommende ikke fuldt naar op til en saadan; dog maa hertil knyttes den Bemærkning, at Høsten i Aar her i Amtet har været usædvanlig forskellig paa de forskellige Egne. Bedst har den været i Midt- vendsyssel, hvor der af og til faldt saa gode Regnbyger, at Jorden kunde modstaa den ellers ualmindelig tørre Sommer, og her maa Høsten ogsaa for Vaarsædens Vedkommende siges at være over Middelhøst, medens der paa Egnene langs Havet næsten ingen Byger af nogen Betydning faldt, hvorfor Jorden blev stærkt udtørret, og Vaarsæden er derfor her under, paa nogle Steder endogsaa langt under, en Middelhøst. Selvfølgelig var det de lette Jorder, der led mest under Tørken.“ — Fra Ringkøbing Amt: „Høstudbyttet i sin Helhed maa for Amtets Vedkommende betegnes som noget under Middelhøst, hvad Kvantiteten angaar, og noget over Middelhøst, hvad Kvaliteten angaar, i sin Helhed som Middelhøst.“

I omstaaende Tabel gives en Oversigt over de Karakterbetegnelser, der i Amternes Indberetninger ere tildelte de forskellige Sæd- og Plantearter, saavel med Hensyn til Kvantiteten som til Kvaliteten, idet det genkaldes i Erindringen, at Karakteren **g** (god) svarer til **Middelhøst**. De for Amterne anførte Karakterer ere Middeltal for de Opgivelser, Amterne have faaet ved deres Forespørgsler inden for Amtet. Angaaende Karakterernes Værdi og Anvendelsen af aritmetiske Gennemsnit ved en Opgørelse som den nærværende henvises til Redegørelsen fra forrige Aar, Pg. 14—15. — Paa Skemaet for i Aar har man for første Gang optaget en Rubrik til Karakterisering af Sommergræsningen paa Grund af den vigtige Rolle, denne spiller i det nuværende Landbrug.

Amterne.	Hvede.			Rug.			Byg.			Havre.		
	Kvantitet.	Kvalitet.	H. V. i Pd. pr. Td. Korn.	Kvantitet.	Kvalitet.	H. V. i Pd. pr. Td. Korn.	Kvantitet.	Kvalitet.	H. V. i Pd. pr. Td. Korn.	Kvantitet.	Kvalitet.	H. V. i Pd. pr. Td. Korn.
Københavns . . .	mg	mg	131	mg?	mg	125	g	g+	112	g	g	83
Frederiksborg . .	mg	mg	131	mg	mg	126	tg	g	113	tg	g	84
Holbæk	mg	mg	131	mg	mg	125	mg	mg	113	g	mg	83
Sorø	mg	mg	133	g	mg	125	g	mg	113	g	g	87
Præstø	mg	mg	130	g	mg	125	g	g	114	g	g	83
Bornholms	mg	mg	133	mg	mg	125	tg	g	113	tg	g	82
Maribo	mg	mg+	132	g+	mg	124	g+	g+	113	g	mg?	83
Svendborg	mg	mg	132	mg	mg	125	g+	g+	113	g	g+	82
Odense	mg	ug	132	mg	ug	126	g	mg	114	g	mg	82
Vejle	mg	mg	132	mg	mg	123	tg	g	102	tg	g	81
Aarhus	mg	mg+	132	mg	mg+	126	g	g+	111	g	g+	81
Randers	mg	ug?	132	mg	mg	124	g?	g	111	g?	g+	82
Aalborg	mg	mg+	133	mg	mg	124	g	g+	109	g	g+	81
Hjørring	mg	mg+	130	mg+	mg+	122	g	g?	106	g?	g+	79
Thisted	g+	mg?	126	mg?	mg	122	g	g	105	tg+	g+	81
Viborg	"	"	"	mg	mg	124	g	mg	110	g	g	79
Ringkøbing	g	mg?	132	mg?	mg+	123	g	mg?	110	g?	g+	79
Ribe	g	mg	130	g	mg	120	tg	g	100	mdl	g	80
Gennemsnit for hele Landet }	mg	mg		mg?	mg		g?	g+		g?	g+	

Anm. H. V. = Hollandsk Vægt.

Med Hensyn til de enkelte Sædarter m. m. skal bemærkes, at Hveden og Rugen maa siges baade kvantitativt og kvalitativt at have givet et særdeles godt Udbytte. Kun i to Amter er Kvantiteten af Hveden ikke sat højere end en Middelhøst, men i disse Amter, Ringkøbing og Ribe, har Hvededyrkingen kun liden Betydning; Kvaliteten er omtrent overalt betegnet som meget god, i Maribo Amt, det vigtigste, som over meget god og i et Par Amter som udmærket god. For Rugens Vedkommende er Kvantiteten kun for to Amter sat til Middelhøst, ellers derover; Kvaliteten er overalt angivet som meget god eller derover, i Odense Amt som udmærket god.

Af de mere specielle Udtalelser om Vintersæden skulle følgende anføres:

Udbyttet saavel af Byggen som af Havren synes i det hele at have været noget under Middelhøst i kvantitativ Henseende, men over Middelhøst for Kvalitetens Vedkommende; i begge Henseender er Havren i sin Helhed karakteriseret lidt lavere end Byggen. Med Hensyn til de enkelte Amter finde vi, at Mængdeudbyttet for Byggens Vedkommende i to Amter (Holbæk og Maribo) er betegnet som over Middelhøst og baade for Byggens og for Havrens Vedkommende i 10 Amter som Middelhøst. I de øvrige Amter er Karakteren under Middelhøst, og Udbyttet af begge Sædarter ansættes endog langt under Middelhøst i Frederiksborg, Bornholms, Vejle og Ribe Amter, lavest i det sidste.

Om Vaarsæden ytres:

Fra Frederiksborg Amt: „Den vedholdende Tørke i Maanederne April—Juli har bevirket, at Vaarsæden, særlig for saa vidt angaar Kvantiteten, er bleven under Middelhøst. Af Kornsorterne led Havren; som den sidst saade, mest af Tørken.“ — Fra Sorø Amt: „I Korsør Egnen har den tidlige stærke Varme og langvarige Tørke hindret Vaarsæden og da navnlig Byggen i at komme til fuld Udvikling og fuld Udskridning af Straaet, hvorved Kærnen modnedes for tidligt, blev langstrøgen, mindre vægtig og afgav megen Smaasæd.“ — Fra Svendborg Amt: „Fra alle Egne af Amtet meddeles, at Vaarsæden har lidt meget af Foraarets og Sommerens langvarige Tørke og Hede, dog mest paa lette, mindre gødningskraftige Jorder.“ — Fra Aarhus Amt: „Udbyttet af Vaarsæden synes at have været bedst, hvor Sæden blev lagt tidligt. Paa saadanne Steder indvirkede den langvarige Tørke i Juni og Juli mindst skadeligt; men det er dog en i Beretningerne hyppigt forekommende Udtalelse og fremgaar ogsaa af foranstaaende Oversigt, at Straaudbyttet paa Grund af Tørken har været mindre end sædvanligt. Det var navnlig Byggen, der led under Regnmangelen. Straaet var kort og tyndt, og enkelte Steder klages der over „Solfaldspletter“ i Byg- og Havremarkerne og over Rust paa Havrestraaet. De Forhold, der have fremkaldt en Formindskelse af Straaudbyttet, synes ikke at have haft nogen tilsvarende Indflydelse paa Kærnedannelsen. Vaarsæden fremtræder gennemgaaende i en smuk Kvalitet, hvilket skyldes dels Sommervarmen, dels Høstens i Reglen ogsaa for Vaarsæden gunstige Forløb. Selvfølgelig stiller Forholdet sig ikke ens over hele Amtet. I en Beretning fra Aarhus landøkonomiske Selskab udtales, at Vaar-

sæden i Egnen Nordøst for Aarhus er tarvelig; i flere Beretninger hedder det, at Varmen i Juli var højere end ønskelig i Forhold til den mangelfulde Nedbør, hvilket bevirkede en temmelig brat Modning af Vaarsæden. Det udtales ogsaa, at Havren manglede sædvanlig Spiringsenergi, og at der ved Tærskningen sandsynligvis vil vise sig adskillige til Dels svange Kærner. Horsens Landbrugsforening samt flere Privatmænd indberette, at Vaarkornet ikke blev indavlet i saa fortrinlig Stand som Vintersæden, men tog Skade af for mange Regnbyger i Høsttiden og blev hjemkørt i til Dels mindre vejret Tilstand.“ — Fra Hjørring Amt: „Byg og Havre naaede, som bemærket, ikke nogen Middelhøst, dog angives disse Sædarter i kvalitativ Henseende som værende lidt over Middelhøst, hvilket væsentlig skyldes det gode Høstvejr. At saavel Byg som Havre i kvantitativ Henseende gennemgaaende ikke have givet noget tilfredsstillende Udbytte, maa tilskrives den stærke Tørke, idet Vinteren havde været omtrent snefri, saa at Jorden ikke indeholdt den tilstrækkelige Væde til at modstaa den tørre Sommer, hvor der ikke faldt nogenledes rigeligt med Byger. Sæden naaede derfor gennemgaaende ikke nogen stor Højde og gav heller intet stort Kærneudbytte. Paa et enkelt Sted har Smældelarver gjort stor Skade paa Havren.“ — Fra Thisted Amt: „Den vistnok enestaaende tørre Sædetid og Forsommer har medført, at Kvantiteten af Foraarssæd blev ringe, idet en stor Del af den lagte Sæd ikke formaaede at spire, hvorfor Afgroderne bleve tynde.“ — Fra Viborg Amt: „Sommertidens Nedbør har omtrent udelukkende bestaaet i spredte Tordenbyger. Paa de Steder, hvor saadanne Byger have givet god Nedbør, har Høstudbyttet ogsaa af Vaarsæd været meget tilfredsstillende, delvis endog fortrinligt, medens Høsten af Vaarsæd, hvor der kun er faldet sparsom Regn, saavel i Kvantitet som i Kvalitet vistnok maa anses for at være adskilligt under Middelhøst. Tordenbygerne have været saa spredte, at der mange Steder paa Ejendomme, der ligge i nær Afstand fra hinanden, haves paa en Ejendom en god, paa en anden Ejendom en middelmadig eller endog meget middelmadig Høst af Vaarsæd.“ — I en Indberetning til Ringkøbing Amt fra Feldingholm: „Grunden til at 6r. Byg, som almindelig dyrkes her paa Egnen, blev saa tarvelig, maa nærmest hidrøre fra, at her som Regel gødes og plejes umiddelbart før Saaningen, hvilket jo paa let Jord, i en saa tør Sommer, bliver dobbelt uheldigt.“

Bælgsæden er gennemsnitlig for hele Landet karakteriseret som under Middelhøst for Kvantitetens, men som Middelhøst for Kvalitetens Vedkommende. Udbyttet af denne Sædart er sat højest

i de to fynske Amter (Middelhøst), men langt under Middelhøst i syv Amter, lavest i Ribe Amt.

Fra Frederiksborg Amt bemærkes: „Fra en enkelt Kant anføres som Grund til Udfaldet af Høsten for Bælgsædens Vedkommende Ødelæggelser forårsagede af Skimmel.“ — Fra Aarhus Amt ytres: „Bælgsæden udvikledes paa Grund af Tørken mindre end sædvanligt.“

Boghveden maa i sin Helhed antages at have givet under et Middelaars Afgrøde. Vel er Udbyttet fra flere af Amterne, deriblandt ogsaa fra Viborg Amt, karakteriseret som Middelhøst, men fra tre af de jydsk Amter, i hvilke denne Sædarts Dyrkning er særlig udbredt, nemlig Vejle, Ringkøbing og Ribe Amter, er Udbyttet kun betegnet som langt under Middelhøst.

Udbyttet af Raps og andre Handelsplanter maa ligeledes sættes under et Middelaars. Særlig lavt ere disse Planter karakteriserede for Københavns, Maribo, Svendborg og Aarhus Amter; fra det sidstnævnte Amt bemærkes dog, at Rapsen m. v. kun er omtalt i een Indberetning til Amtet.

Kartoflerne maa antages for Landet som Helhed at have givet en Middelhøst, baade hvad Kvantiteten og hvad Kvaliteten angaar, og Angivelserne fra Amterne ere ret ensartede; dog ere Karaktererne, baade for Kvantitet og Kvalitet, en Del over Middelhøst i Thisted Amt, langt under Middelhøst i Ribe Amt. Kartoffelsygdommen omtales, som tidligere anført, i Beretningerne fra Maribo og Odense Amter.

Fra Maribo Amt ytres: „Kartoflerne ere forholdsvis stærkt angrebne af Sygdom i Aar.“ — Fra Svendborg Amt: „Kartoflernes Kvalitet vil særlig paa kraftige Jorder formentlig tage Skade af den megen Efteraarsregn.“ — Fra Odense Amt: „Den regnfulde August har nogle Steder udviklet Sygdom blandt Kartofflerne, særlig de finere Sorter.“ — Derimod bemærkes i Beretningen fra Aarhus Amt: „Kartoffelsygdommen omtales slet ikke.“

Karakteriseringen af Udbyttet af Sukkerroer viser gennemsnitlig en Middelhøst for Kvantiteten og en god Middelhøst for

Kvaliteten. I Maribo og Odense Amter, hvor disse Roer særlig dyrkes, er Udbyttet for Kvantitetens Vedkommende betegnet som godt eller lidt derover, for Kvalitetens Vedkommende som lidt over god i Maribo Amt og meget god i Odense Amt.

Andre Rodfrugter maa antages at have givet et Middelaars Afgrøde, hvad Mængdeudbyttet angaar, og et godt Middelaars i Henseende til Beskaffenheden. Kun i Ribe Amt har man været særdeles utilfreds med det kvantitative Udbytte; i intet af de øvrige Amter er enten Kvantiteten eller Kvaliteten karakteriseret under Middelhøst, i Odense Amt vise Angivelserne betydeligt over Middelhøst. Larveangreb synes, som tidligere omtalt, at have gjort en Del Skade.

Fra Sorø Amt bemærkes: „Paa Herlufsholms Gods ere Rodfrugterne ødelagte af Larver, saa at betydelige Arealer ere visnede hen.“ — Fra Maribo og Svendborg Amter omtales ligeledes Angreb af Oldenborrelarver. — Fra Aarhus Amt ytres: „Angaaende „andre Rodfrugter“ indberetter Hadsten og Omegns Landboforening, at Roerne almindeligvis ere gode, men det meget ustadige Vejr har sinket Optagningen og besværliggjort Hjemkørselen. Mange Indberetninger udtale dog, at Rodfrugterne bleve standsede i Væksten af Juli Maanedes Tørke, ja enkelte Steder ligefrem visnede, indtil Regnskylleene i August atter bragte dem til Live; de ere derfor smaa. Flere Indberetninger omtale Larveangreb paa Roerne, hvorunder disse ere blevne slemt medtagne, medens Ormeangrebet paa Bladene ikke synes at have skadet synderligt. Turnips have nogle Steder været gode, andre Steder ikke været i Stand til at overvinde Standsningen i Juli. Kaalrabi har ifølge en enkelt Indberetning været delvis befængt med Uteøj.“ — Fra Thisted Amt bemærkes, at Tørken har medført, at „Kvantiteten af Rodfrugter, der flere Steder har maattet omsaas, blev ringe.“

Høhøsten har baade for Agerhø og for Enghø i det hele givet et tilfredsstillende Resultat; særlig har Kvaliteten været fortræffelig. Kun paa Bornholm har Mængdeudbyttet af Agerhø været meget ringe.

Derimod har Sommergræsningen i alle Landets Amter været højest utilfredsstillende; lavest er den karakteriseret fra Vejle og Ribe Amter.

Om Høhøsten og Sommergræsningen skal man anføre følgende særlige Udtalelser:

Fra Frederiksborg Amt: „Den vedholdende Tørke i Maanederne April—Juli har ligeledes været Skyld i den daarlige Sommergræsning, der flere Steder har været saa sparsom, at man har maattet ty til Staldfodring.“ — Fra Sorø Amt: „I samme Beretning (fra de mindre Landbrugeres Landboforening) betegnes Høhøsten at have været meget god i Maj Maaned paa Grund af den milde Vinter og det tidlige Foraar, men efter Slætten faldt Tørren i Græsmarken, saa Stubbene visnede, og det saa ud til, at saavel ung som gammel Græsbund aldeles vilde dø bort; sidst i August kom dog større Blødninger, der fremkaldte Eftersommergræs. Fra Sorø Egnen bemærkes det, at Sommergræsningen har været særdeles god i Maj og Juni Maaneder, medens den derimod paa Grund af Tørke har været maadelig i Juli og August.“ — Fra Aarhus Amt: „Udbyttet af Agerhø og Enghø, navnlig det første, har, som Karaktererne vise, gennemgaaende været fortrinligt, baade med Hensyn til Mængde og Godhed. Dette skyldes det frugtbare Vejr i Maj Maaned og det tørre og stadige Høstvejr. Enkelte Steder har dog Høsten af Enghø været daarlig paa Grund af Mangel paa Væde. Derimod har Sommergræsningen gennemgaaende været mere end almindelig daarlig, hvilket da navnlig gælder om Juni, Juli og en Del af August Maaneder, medens Forsommergræsningen de fleste Steder var meget god, og Græsmarkerne i Eftersommeren til Dels igen havde forvundet den lange Tørke. Der findes dog flere Indberetninger fra Egne med exceptionelt gunstige Regnforhold, hvor Græsningen næsten hele Sommeren har været rigelig; en enkelt Indberetning tilkender den endog Karakteren mg +.“ — Fra Hjørring Amt: „Hvad endelig Høhøsten angaar, har den, særlig for Agerhøets Vedkommende, langt overskredet et Normaludbytte (mange Indberetninger give den Karakteren ug.), hvilket skyldes den milde Vinter og det varme Foraar, ligesom Kvaliteten paa Grund af det gunstige Vejr under Højbjergningen har været særdeles god. Derimod har Sommergræsningen gennemgaaende været daarlig, idet Græsset paa Grund af den stærke Tørke de fleste Steder ikke paa ny kunde komme rigtig i Vækst.“ — Fra Thisted Amt: „Enghøet har, navnlig paa vaade Enge, som Følge af den lange tørre og varme Sommer været aldeles fortrinligt og er i Aar af overordentlig Værdi.“ — Fra Viborg Amt: „Intetsteds har Nedbøren været tilstrækkelig til at holde Sommergræsningen ved Magt, og denne har derfor overalt i Amtet været meget tarvelig.“

Endnu skal det bemærkes, at vilde man tage et Karaktergennemsnit for Amterne af den foranstaaende Tabel, vilde man faa som Resultat, at Høsten, i Forbindelse med Sommergræsningen, var karakteriseret til mellem $tg+$ og $g?$ i Ribe Amt, mellem $g?$ og g i Vejle Amt — i begge disse Amter i det sydlige Jylland altsaa under Middelhøst —; dernæst mellem g og $g+$, i opstigende Rækkefølge, i Bornholms, Frederiksborg, Randers, Svendborg, Københavns, Aarhus, Ringkøbing, Maribo, Thisted, Præstø, Sorø og Viborg Amter; mellem $g+$ og $mg?$, ligeledes i opstigende Rækkefølge, i Hjørring, Aalborg, Holbæk og Odense Amter. For Landet som Helhed faar man paa det nærmeste g for Kvantiteten og lidt over $g+$ for Kvaliteten; udelader man Sommergræsningen, der her som overalt kun er medtagen i Kvantitetsberegningen, faar man lidt over g for Kvantiteten. Et samlet Gennemsnit for Kvantitet, Kvalitet, Høst og Sommergræsning under et ligger midt imellem g og $g+$, saa at vi altsaa, som i Begyndelsen anført, kunne angive det foreløbige Hovedresultat af Høstens Karakter for i Aar som lidt over Middelhøst.
